

BIJLAGE

Jaarlijks Onderzoek Politieonderwijs

Faculteit Algemene Politiekunde, Onderwijsgroep Noord-Oost

Locatie Apeldoorn

11 juni 2007

versie 29 augustus 2007

Dit jaarlijkse onderzoek van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (Inspectie OOV) neemt de conclusies uit de bestandsopname uit 2003 en het jaarlijkse onderzoek uit 2006 als vertrekpunten. Voor de locatie Apeldoorn worden per onderzocht thema de belangrijkste conclusies van de bestandsopname 2003 en het jaarlijkse onderzoek 2006 (in de gearceerde tekstgedeelten) weergegeven. Vervolgens wordt – eveneens per thema – gerapporteerd over de in 2007 geconstateerde uitgevoerde verbeteracties en zijn aandachtspunten geformuleerd.

Voorlichting

Geschiedenis:

Bestandsopname 2003: De Inspectie constateerde in 2003 dat de onderwijs- en examenregeling politieonderwijs initieel (OER) niet volledig voldeed aan de wettelijke vereisten en dat deze niet aan de studenten was uitgereikt.

De studenten waren tevreden met de informatie die hen voorafgaand aan de opleiding was aangereikt, al stemde deze niet volledig overeen met de realiteit.

Jaarlijks Onderzoek 2006: De OER voldoet niet volledig aan de wettelijke vereisten. De vereiste informatie is wel terug te vinden op de site van de Politieacademie en in de per opleiding opgestelde lijsten van kernopgaven, beroepsprofielen en studiewijzers. De studenten zijn voorafgaand aan de opleiding onvoldoende geïnformeerd. Tijdens het jaarlijkse onderzoek kondigden de teamleiders aan meer aan actieve voorlichting te gaan doen.

Jaarlijks Onderzoek 2007:

De onderwijs- en examenregeling (OER) hoort tijdig voor aanvang van het studiejaar bekend te worden gemaakt, zodanig dat de aanstaande studenten zich een adequaat beeld kunnen vormen van de inhoud en de inrichting van het onderwijs en de examens. Uit het interview met de studenten bleek dat zij vanuit de Politieacademie pas tijdens het eerste kwartiel informatie (waaronder de OER) ontvingen over het onderwijs. Ten tijde van het onderzoek waren bovendien de studiewijzers niet meer op de site van de Politieacademie geplaatst, zodat aankomende studenten zich niet via deze weg kunnen voorbereiden op hun opleiding.

Uit het gesprek met de studenten bleek niet dat de voorlichting voorafgaand aan de opleiding geïntensiveerd was, terwijl de teamleiders dit tijdens het jaarlijkse onderzoek in 2006 wel hadden aangekondigd.

De OER was tijdens dit jaarlijkse onderzoek nog niet aangepast aan de wettelijke vereisten. De Inspectie OOV dringt er bij de Politieacademie op aan de OER zo spoedig mogelijk aan te passen aan de wettelijke vereisten en deze tijdig te verstrekken aan de studenten. Het hoofd van de onderwijsgroep geeft aan dat de Politieacademie momenteel bezig is met wijziging en actualisatie van de OER. De OER is herschreven en wordt op korte termijn voorgelegd aan het College van Bestuur. De Politieacademie beoogt de nieuwe OER per 1 januari 2008 in te voeren.

Didactiek

Geschiedenis:

Bestandsopname 2003: De IOOV stelde vast dat de studenten aan het einde van 2003 meer begeleid werden en dat hen meer structuur geboden werd dan bij de start van het nieuwe politieonderwijs. De studenten waren positief over de docenten. De docenten waren niet tevreden over de didactische bijscholing en de vorming van de docententeams.

Jaarlijks Onderzoek 2006: De geïnterviewde studenten (allround) politiemedewerker (niveaus 3 en 4) ervaren bij sommige onderdelen van de opleiding te weinig houvast. Meer terugkoppeling lijkt tegenwoordig vooral aan de orde voor assistent politiemedewerkers in opleiding (niveau 2). Backbone werd ingevoerd, onder andere voorzien van diagnostische toetsen.

Tijdens het jaarlijkse onderzoek is gebleken dat er nog steeds docenten zijn die het concept van afnemende sturing zo interpreteren dat ze geen les meer mogen geven. Docenten hebben behoefte aan professionalisering, meer ondersteuning en begeleiding. Verder wees een deel van de docenten het huidige onderwijs nog altijd af. Lessen lijken vaak niet te zijn voorbereid. Het is evident dat lessen goed voorbereid moeten zijn en dat de docenten op hun taak berekend moeten zijn. Als het in de praktijk structureel voorkomt dat docenten elkaars lessen overnemen, dan betekent dit naar het oordeel van de Inspectie dat de onderlinge vervangbaarheid van de docenten moet worden verbeterd.

Het management had de problematiek onderkend en had maatregelen genomen op het gebied van professionalisering en coaching van de docenten.

Jaarlijks Onderzoek 2007:

Onderwijsconcept

Een belangrijk aandachtspunt bij het toepassen van het onderwijsconcept 'didactiek van afnemende sturing' blijft het terugkoppelen van uitgevoerde leeropdrachten. Het is

opmerkelijk dat hierover een verschil in beleving bestaat bij de studenten en de docenten. Volgens de studenten worden opdrachten onvoldoende besproken. De geïnterviewde docenten hebben juist het idee dat zij veel aan terugkoppeling doen. Ook zijn zij van mening dat dit aspect van het onderwijs goed is uitgewerkt in het competentieontwikkelplan.

De docenten zijn sinds enige tijd ingedeeld in drie docententeams (één team voor de kwartielen 1 en 3, één team voor de kwartielen 5 tot en met 9, één team voor de kwartielen 11 tot en met 15). Elke docent is in het team geplaatst dat het best bij zijn of haar competenties past: het team voor de eerste kwartielen bestaat bijvoorbeeld uit docenten die meer frontaal lesgeven.

De geïnterviewde studenten uit alle kwartielen prefereren frontaal onderwijs nog altijd boven zelfstudie. Studenten geven dit ook aan bij de docenten. Op de locatie wordt door sommige docenten op deze behoefte ingespeeld, de studenten krijgen dan meer hoorcolleges. Sommige docenten geven extra hoorcolleges als de studenten moeite hebben met een onderwerp. De geïnterviewde docenten zijn met de studenten van oordeel dat in de latere kwartielen het aantal geplande contacturen onvoldoende is.

Soms zijn de groepen zo groot dat het voorkomt dat docenten zich beperkt voelen in de inzet van bepaalde leermethodieken. Docenten geven hierdoor vaker frontaal les, dan de bedoeling is in het onderwijskundige concept van de didactiek van de afnemende sturing. Het probleem is dat er voor deze groepen onvoldoende grote lokalen beschikbaar zijn op de locatie.

De Inspectie OOV is van oordeel dat het concept van de didactiek van de afnemende sturing op de locatie Apeldoorn nog onvoldoende in het onderwijs is ingebed. Het is wenselijk dat het management van de locatie de dialoog aangaat met de docenten en studenten over de mate waarin de leeropdrachten worden teruggekoppeld. Verder verdienen de verdeling tussen de contacturen en de uren van zelfstudie evenals de omvang van de klassen de aandacht van het management.

Docenten

Over de lesvoorbereiding en motivatie van docenten zijn de studenten tijdens dit jaarlijkse onderzoek opmerkelijk positiever dan een jaar eerder. Mogelijk hangt deze verbetering voor een deel samen met de invoering van de basisleersets in 2006 (zie hierna).

In opdracht van het management van de onderwijslocatie zijn voor de docenten acht professionaliseringsdagen georganiseerd. Daarnaast zijn er twee onderwijsbegeleiders ingehuurd om de docenten te begeleiden. De docenten zijn positief over de ingezette professionaliseringstrajecten en de ondersteuning die ze krijgen van de onderwijsbegeleiders, al denken ze meer ruimte nodig te hebben om de uitkomsten van deze trajecten ook daadwerkelijk in te bedden in hun werkwijze. De docenten geven verder aan dat het docentenbestand is verbeterd.

Wat betreft de inhoudelijke deskundigheid van docenten geven de studenten aan dat die per docent sterk verschilt. Ze zijn van oordeel dat docenten die niet uit de politiepraktijk komen, te weinig aansluiting vinden met die praktijk. De Inspectie OOV is positief over de ontwikkeling dat docenten die goed thuis zijn in de politiepraktijk en docenten die meer ondersteunende vakken geven (zoals Engels of Beroepstaalvaardigheid) samen lessen verzorgen. Overigens vinden ook de geïnterviewde docenten dat hun inhoudelijke professionalisering beter kan en zij vaker in de korpsen zouden moeten meedraaien.

Ten opzichte van het jaarlijkse onderzoek 2006 is er een positieve ontwikkeling zichtbaar in de professionalisering van de docenten. In aansluiting daarop is de Inspectie OOV van oordeel dat praktijkstages voor de docenten noodzakelijk zijn voor de aansluiting met de praktijk.

Basisleersets

Een basisleerset is een uitgewerkte beschrijving van de leeractiviteiten behorend tot een kernopgave. De basisleersets waren in 2006 ontwikkeld om het programma meer te standaardiseren, te structureren en te verduidelijken. Ook was het de bedoeling dat de planning zou worden gebaseerd op de basisleersets en er als gevolg daarvan gepland zou worden op het niveau van leeractiviteiten.

De Inspectie OOV constateert dat nog niet alle basisleersets zijn vastgesteld door de directie van de Faculteit Algemene Politiekunde. De Inspectie OOV ziet verder dat de basisleersets op een andere wijze zijn ingevoerd dan was aangekondigd. De basisleersets zouden verplicht zijn voor de docenten, maar deze verplichting is inmiddels losgelaten. Docenten kunnen bij de voorbereiding van hun lessen op hun eigen manier gebruikmaken van basisleersets en veel docenten doen dit in de praktijk ook. Het management van de onderwijsgroep geeft aan dat de basisleersets nu bedoeld zijn als docentenhandleiding.

Het plannen op het niveau van leeractiviteiten bleek in de praktijk niet goed mogelijk in verband met het grote aantal te plannen groepen. Er wordt in 2007 weer gepland op het niveau van de leeropdrachten. Natuurlijk is het belangrijk om bij voortschrijdend inzicht zaken bij te stellen. De Inspectie OOV wil hier echter - net als tijdens het jaarlijkse onderzoek 2006 - benadrukken dat het van belang is dat zaken zo zijn uitgewerkt dat er een duidelijk beeld bestaat van de consequenties en de uitvoerbaarheid in de praktijk, vóórdat ze worden ingevoerd.

Studeerbaarheid

Geschiedenis:

Bestandsopname 2003: De Inspectie constateerde in 2003 problemen met de verdeling van de studielast (studenten vonden de studielast in het algemeen te laag) en onduidelijkheid over het programma en de roosters. Verder stelde de Inspectie vast dat individuele leerroutes niet mogelijk waren. Over de wijze waarop studenten vrijstellingen konden verkrijgen, was men matig tevreden. De Inspectie stelde verder vast dat een groot aantal studenten overgekwalificeerd was voor het onderwijs.

De Inspectie stelde vast dat de leerprocesbegeleiding nog op experimentele basis functioneerde. Leerprocesbegeleiders begeleidden studenten die bovenmaats dan wel ondermaats presteerden. Opengestelde vacatures voor leerprocesbegeleiding zouden op korte termijn worden ingevuld.

Jaarlijks Onderzoek 2006: De ervaren studielast verschilt als gevolg van de manier waarop individuele studenten met de lesstof omgaan en de overkwalificatie van een substantieel deel van de studenten.

De roosters worden tegenwoordig tijdig bekendgemaakt, maar vaak verandert er nog veel, onder andere op verzoek van de studenten. Lesuitval komt regelmatig voor.

In Apeldoorn kunnen individuele, versnelde trajecten worden doorlopen. Bij de faculteit bestaat de indruk dat korpsen over het algemeen geen voorstander zijn van versnelling.

De Inspectie vindt het een goede zaak dat het aantal leerprocesbegeleiders is verdubbeld om te kunnen voldoen aan de eis dat met elke student voortgangsgesprekken worden gevoerd. Naast de leerprocesbegeleiders krijgen de studenten begeleiding van docentcoaches. Aan het eind van een kwartiel is er een eindgesprek tussen de docentcoach en de student. De Inspectie is ook hierover positief, maar vraagt wel aandacht voor het signaal van de geïnterviewde studenten dat zij vaak met wisselingen van docentcoaches te maken krijgen.

Jaarlijks Onderzoek 2007:

Studeerbaarheid

Met uitzondering van de aspirant assistent-politiemedewerker (niveau 2), zijn de geïnterviewde studenten van oordeel dat de opleiding niet veel tijd kost en de studielast te laag is. Sommige docenten zijn het hier mee eens en adviseren studenten zelfs een hbo-opleiding te volgen náást de opleiding tot allround politiemedewerker (niveau 4). Andere docenten denken dat het meer ligt aan de verdeling van de studielast tussen de kwartielen of aan de neiging van studenten om proevegericht te studeren, waardoor ze lesstof overslaan. Volgens het hoofd van de onderwijsgroep moet het oordeel van de studenten en docenten over de onvoldoende studielast worden gezien in het licht van de overkwalificatie van studenten.

De Inspectie OOV is van oordeel dat de ervaren lage studielast een belangrijk knelpunt is dat - faculteitsbreed - de aandacht van het management verdient.

Individuele trajecten en EVC's

In verband met de - door veel studenten ervaren - lage studielast vindt de Inspectie OOV het opmerkelijk dat zich er onder de geïnterviewde studenten geen versnellers bevinden, of studenten voor wie een EVC-aanvraag is gedaan. Het volgen van individuele trajecten en versnelling is op de locatie wel mogelijk en vindt op beperkte schaal plaats.

Tijdens het vorige jaarlijkse onderzoek werd opgemerkt dat korpsen over het algemeen geen voorstander leken van versnelling. Deze indruk werd dit jaar bevestigd in het interview met de studenten, die overigens zelf ook geen onderdelen van het programma wilden missen. De geïnterviewde studenten die een politiekundige bachelor/master-opleiding hadden kunnen volgen, hebben hier niet voor gekozen. De Inspectie OOV constateerde al tijdens eerdere onderzoeken dat overkwalificatie op grote schaal voorkomt. De korpsen zouden naar het oordeel van de Inspectie OOV hun personeelsbeleid voor wat betreft het niveau waarop medewerkers instromen zo dienen in te richten dat ze optimaal gebruikmaken van de opleidingsmogelijkheden van de Politieacademie en de competenties van de medewerkers. Dit maakt een meer directe relatie mogelijk tussen de te volgen opleiding en de competenties waarover betrokkene al beschikt.

Planning en roostering

De lesroosters zijn meestal tijdig beschikbaar. Wel komen verschuivingen (al dan niet op verzoek van de studenten) en lesuitval voor. In Apeldoorn waren er in de maanden vóór het jaarlijkse onderzoek onvoldoende IBT-docenten beschikbaar. De studenten hebben hierdoor onvoldoende lessen gevaarsbeheersing kunnen volgen. Als lessen wel werden opgevangen door andere docenten, sloten deze niet altijd aan bij het leerproces van de studenten (bijvoorbeeld les over wapens op een moment dat niet paste bij de fase van de opleiding). Ook is het voorgekomen dat twee docenten aan dezelfde groep dezelfde les gaven.

Verder hadden de studenten opmerkingen over de planning van de lessen. Als voorbeeld werd genoemd dat de studenten bij wijze van oefening 's ochtends pepperspray in hun ogen kregen, terwijl zij 's middags een toets hadden.

Een deel van het probleem met de roostering lag naar het oordeel van docenten, teamleiders en het hoofd Onderwijs in de opdracht (vanuit de directie van de Faculteit) om op niveau van leeractiviteiten te gaan plannen. De locatie keert terug naar het plannen op het niveau van leeropdrachten. De verwachting is dat het dan beter zal gaan.

Leerprocesbegeleiding

De geïnterviewde studenten hebben nauwelijks contact met hun leerprocesbegeleiders. Met problemen of vragen benaderen zij hun 'aanspreekdocent' (vaste docent of mentor). Deze docent heeft korte gesprekken met de studenten, gericht op de inhoud. De leerprocesbegeleider is er voor het leerproces en begeleidt in de praktijk vooral boven- en ondermaats presterende studenten.

De docenten vinden de rol van de leerprocesbegeleiders nog onduidelijk en zijn van oordeel dat er vanuit de leerprocesbegeleiders te veel energie gaat naar de studenten die ondermaats presteren. Het is het doel van de onderwijsgroep en de afspraak in de OER dat elke student in ieder geval éénmaal per jaar een gesprek heeft met de leerprocesbegeleider. Het hoofd van de onderwijsgroep wil daar op dit moment echter niet te sterk op sturen, omdat dan de kans bestaat dat de kwaliteit van de wel gevoerde gesprekken (met de boven- en ondermaats presterende studenten) omlaag gaat. De Inspectie OOV benadrukt – net als in het jaarlijkse onderzoek 2006 – dat de extra

capaciteit die beschikbaar is gekomen voor leerprocesbegeleiding zou moeten worden ingezet om de afspraken in de OER na te komen. Het management geeft aan na de zomervakantie van 2007 te zullen sturen op het behalen van de genoemde doelstelling, omdat de nieuw aangestelde leerprocesbegeleiders dan in voldoende mate zijn ingewerkt.

Studentenvolgsysteem, portfolio

Geschiedenis:

Bestandsopname 2003: De Inspectie stelde vast dat het studentenvolgsysteem voornamelijk niet goed werkte en dat het gebruik van portfolio's nog onvoldoende was geïmplementeerd. Reflectieverslagen werden niet gemaakt.

Jaarlijks Onderzoek 2006: Alle geïnterviewde studenten hebben ervaring met het maken van reflectieverslagen en houden een algemeen portfolio bij als 'verzamelmap'. In het onderwijsleerproces wordt het portfolio nog onvoldoende gebruikt. De Inspectie benadrukt het belang dat het portfolio daadwerkelijk wordt gebruikt bij de reflectie op het leerproces.

De teamleiders geven aan dat bij de vakken Gemeenschappelijke Veiligheidszorg en Jeugdzorg wel steeds beter met het portfolio gewerkt wordt. Het portfolio bij deze vakken is strikt genomen geen portfolio, maar meer een examenstuk.

Een aantal docenten houdt een eigen – informeel - systeem bij waarin ze de vorderingen van de studenten voor hun eigen vak bijhouden en gesprekken met de studenten plannen. Het officiële studentenvolgsysteem op de FAP-locatie is echter een Microsysteem. Hierin staan alleen de studieresultaten. In de meeste regio's is nog geen aansluiting van dit systeem op de systemen in de korpsen. De Inspectie heeft de werking van het studentenvolgsysteem tijdens dit jaarlijkse onderzoek niet onderzocht.

De Politieacademie is bezig met de ontwikkeling van een studentenvolgsysteem waarin – naast examenresultaten – ook gespreksverslagen en het portfolio worden opgenomen.

Jaarlijks Onderzoek 2007:

Sturen op rendement heeft twee functies. De eerste functie heeft betrekking op de studievoortgang van de individuele studenten. Het is belangrijk om boven- of ondermaatse prestaties van individuele studenten tijdig te signaleren en waar nodig begeleiding aan te bieden.

De tweede functie heeft betrekking op de kwaliteit van het onderwijs en de organisatie. Rendementsgegevens zijn belangrijk als middel om tot een vergelijking tussen de locaties te kunnen komen en zo nodig het onderwijs aan te kunnen passen. Bovendien moet de Politieacademie haar rendement kunnen verantwoorden aan haar opdrachtgevers.

Studentvolgsysteem

Om te kunnen sturen op rendement is het van belang dat er een landelijk studentvolgsysteem is dat toegankelijk is voor alle betrokkenen en dat op eenvoudige wijze rendementscijfers genereert.

De Inspectie constateert echter dat de inspanningen om te komen tot een landelijk studentvolgsysteem dat zowel in de korpsen als op de Politieacademie kan worden gebruikt, tot op heden geen resultaat hebben gehad. De vorderingen van de studenten worden bijgehouden in de eigen en verschillende systemen van Bureau Examinering, de locatie en de korpsen. Deze systemen zijn niet toegankelijk voor de docenten van de opleiding. De leerprocesbegeleiders hebben alleen toegang tot het systeem dat op de opleidingslocatie wordt gebruikt. De docenten zijn voor hun informatie over de voortgang van de studenten afhankelijk van het overleg met de leerprocesbegeleiders en van hun eigen observaties.

Vanuit het oogpunt van vergelijkbaarheid van gegevens en efficiëntie vindt de Inspectie dat de ontwikkeling en invoering van een landelijk studentvolgsysteem hoge prioriteit moet hebben. Totdat er een landelijk studentvolgsysteem is ontwikkeld, is het belangrijk dat de locatie de voortgang van de studenten op betrouwbare wijze registreert en toegankelijk maakt voor de betrokkenen.

Er kon niet aan het verzoek van de Inspectie worden voldaan een aantal rendementsgegevens uitgesplitst naar een aantal gespecificeerde cohorten¹ te leveren. Wel kon er iets gezegd worden over het totale aantal studenten dat de opleiding zonder diploma heeft verlaten.

Sturing op studievoortgang van individuele studenten

Voor het volgen van studenten, hun studievoortgang en hun leerproces zijn diverse instrumenten in gebruik:

- leerwerkplan of competentieontwikkelplan;
- algemeen portfolio en portfolio GVZ en Jeugdzorg;
- studentvolgoverleg;
- diagnostische toetsen;
- overzicht van studieresultaten.

De geïnterviewde studenten hebben, afhankelijk van het kwartiel waarin zij zich bevinden, ervaring met het leerwerkplan (de nu hogere kwartielen) of het competentieontwikkelplan (de nu lagere kwartielen). Het welslagen van deze instrumenten is in grote mate afhankelijk van de wijze waarop de korpsen hiermee omgaan. Uit het gesprek met de studenten bleek dat het vooraf plannen van

¹ Een cohort studenten is een groep studenten die op een bepaald moment aan de opleiding begint. Bijvoorbeeld: de studenten van niveau 3 die in 2005 aan de opleiding zijn begonnen. Het is gebruikelijk het rendement van een opleiding te berekenen voor een cohort.

werkzaamheden in het korpskwartier vrijwel onmogelijk was, doordat een planning van het korps ontbrak of afstemming met het korps vooraf niet mogelijk was. De meeste studenten zien de meerwaarde van een competentieontwikkelpun of leerwerkplan niet. De geïnterviewde docenten en teamleiders zijn wel over het competentieontwikkelpun te spreken en vinden dat dit goed is geïntroduceerd. Daarbij zien de docenten het risico dat het in de korpsen onvoldoende wordt opgepakt en dat het plan een 'papieren tijger' kan worden. De Inspectie OOV deelt de zorg over het gebruik van het competentieontwikkelpun, vooral tijdens de periode van werkend leren.

De geïnterviewde studenten geven aan het algemene portfolio nauwelijks te gebruiken. Voor de portfolio's van de vakken GVZ en Jeugdzorg geldt dit niet, omdat deze een rol spelen bij de uiteindelijke beoordeling van de studenten.

De docenten houden zelf de vorderingen van de studenten bij en bespreken dit met elkaar, de leerprocesbegeleiders en soms de betreffende teamleider in een studentvolgoverleg. De geïnterviewde docenten zijn van oordeel dat zij door de nieuwe structuur van docententeams en de dagelijkse briefings nu beter in staat zijn de studenten te volgen dan voorheen, maar dat het beter kan.

De beperkte ervaringen die de geïnterviewde studenten hebben met diagnostische toetsen zijn positief. Diagnostische toetsen zijn een hulpmiddel voor studenten om te bepalen hoe ver ze zijn in hun leerproces. De docenten verschillen van mening over het nut van de diagnostische toetsen. Tijdens het gesprek met de docenten kwam bijvoorbeeld de ervaring aan de orde dat studenten de antwoorden van elkaar overnemen, waarmee het middel voor de studenten zelf en voor hun docenten niet van nut is.

De studenten kunnen verder een overzicht krijgen van hun officiële studieresultaten via de centrale studentenadministratie, maar hierin blijken niet alle resultaten tijdig te worden verwerkt. De locatie Apeldoorn houdt nu een eigen administratie bij; deze is wel actueel.

Volgens het hoofd van de Onderwijsgroep is het uiteindelijk de bedoeling dat alle instrumenten die met het volgen van studenten en hun leerproces te maken hebben (portfolio, reflectieverslagen, competentieontwikkelpun, studieresultaten) met elkaar geïntegreerd worden in een studentvolgsysteem. De Inspectie OOV vindt dit een goed voornemen, omdat de verschillende partijen nu het overzicht over alle instrumenten dreigen te verliezen en het bijhouden van de verschillende instrumenten door zowel studenten, docenten als begeleiders in de korpsen en aan het instituut de nodige tijd vergt.

Het gebruik van rendementsgegevens voor de beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs en de organisatie

Naast sturing op de studievoortgang van individuele studenten en het rendement, zijn rendementsgegevens ook van belang voor de beoordeling van de kwaliteit van het onderwijs en de organisatie. De Inspectie OOV vindt het een positieve ontwikkeling dat de Politieacademie een landelijk onderzoek heeft gedaan naar de studievoortgang en

studie-uitval van de initiële politieopleidingen². Het is van belang dat dit periodiek plaatsvindt en dat de gegevens ook worden ingebracht in een structurele verbetercyclus.

Rendement

In de meest recente rapportage zijn helaas geen cijfers beschikbaar over de afzonderlijke FAP-locaties. Aangegeven is dat dit ook lastig is te genereren, omdat studenten nogal eens zouden verplaatsen van de ene naar de andere locatie. Om voornoemde redenen vindt de Inspectie OOV het van belang dat de Politieacademie deze cijfers, voorzien van de relevante kanttekeningen, voor alle FAP-locaties en domeinen bijhoudt.

Leren en ICT

Geschiedenis:

Bestandsopname 2003: De Inspectie constateerde in 2003 een tekort aan beschikbare computers en stelde vast dat de systemen X-pol en BPS niet (altijd) werkten. Blackboard werd als gebruiksonvriendelijk ervaren.

Jaarlijks Onderzoek 2006: De afgelopen periode heeft de Politieacademie plannen gemaakt om de toepassing van ICT-voorzieningen in het onderwijs te verbeteren. De Inspectie is positief over het Grassroots-project, waarin prijzen zijn uitgereikt voor initiatieven op het gebied van ICT in het onderwijs. De Inspectie beveelt aan een vervolg te geven aan deze positieve initiatieven door te werken aan een structurele inbedding van ICT in het onderwijs. Op dit moment moet de integratie van ICT in het onderwijs namelijk nog van de grond komen. De docenten maken nog te weinig gebruik van de mogelijkheden die Blackboard biedt.

Jaarlijks Onderzoek 2007:

Op de FAP-locatie Apeldoorn is het programma Backbone, eerder dan op andere locaties, in gebruik genomen. Backbone biedt studenten de mogelijkheid te oefenen met wetgeving. Alle betrokkenen zijn enthousiast over het programma Backbone.

De mogelijkheden die er zijn om ICT te integreren in het onderwijs worden nog niet voldoende benut. De docenten zijn zelf ook van mening dat zij meer gebruik zouden kunnen maken van Blackboard dan op dit moment het geval is.

De Inspectie OOV constateert dat er op zich positieve ontwikkelingen zijn op het gebied van Leren en ICT, maar wil evenals tijdens het jaarlijkse onderzoek in 2006 benadrukken dat het belangrijk is om het gebruik van digitale leermiddelen structureel in te bedden in het onderwijs.

² Politieacademie, J. Prins en G. Terlouw, *Instream, - studievoortgang en studieuitval initiële politieopleidingen 2002 t/m 2006* (2007).

Periode van werkend leren

Geschiedenis:

Bestandsopname 2003: De Inspectie stelde in 2003 grote verschillen tussen de regio's vast bij de planning, inzet en de begeleiding van studenten tijdens de periode van werkend leren. Inhoudelijk voelden studenten zich onvoldoende voorbereid om aan de korpskwartieren te beginnen. Verder constateerde de Inspectie dat de communicatie tussen korps en opleiding nog niet goed verliep en dat binnen de korpsen nog veel onbekendheid heerste over het nieuwe onderwijs.

De Inspectie constateerde dat de wettelijk voorgeschreven Onderwijsovereenkomst ontbrak.

Jaarlijks Onderzoek 2006: De geïnterviewde studenten zijn positief over de periode van werkend leren. Wel stellen ze vast dat er nog altijd een verschil is in de mate van begeleiding tussen de korpsen. De communicatie tussen de trajectbegeleiders en de leerprocesbegeleiders goed verloopt, maar er wordt hierover niet teruggekoppeld naar de docenten. Het management van de locatie stimuleert dat er contacten zijn tussen docenten en praktijkcoaches.

De studenten maken allemaal een leerwerkplan voordat ze aan een periode van werkend leren beginnen. Het leerwerkplan lijkt binnen de korpsen nog niet overal te leven, er wordt niet altijd naar gevraagd. Verder blijkt dat het leerwerkplan niet altijd kan worden uitgevoerd vanwege de hectiek op de werkvloer of vanwege het feit dat datgene wat een student moet oefenen in het korpskwartier niet voorkomt.

Op dit moment zijn er tussen de locatie en de korpsen nog altijd geen onderwijsovereenkomsten.

Jaarlijks Onderzoek 2007:

Volgens de studenten verschilt de relatie tussen de leerprocesbegeleiders (van de Politieacademie) en de trajectbegeleiders (van de korpsen) per korps. In Utrecht loopt dat contact goed, in Gelderland-Midden niet. De geïnterviewde docenten zijn verder niet tevreden over de mate waarin de leerprocesbegeleiders hen informatie over de studenten uit de korpsen verstrekken. In dat perspectief is het opmerkelijk dat het contact bij alle korpsen volgens de teamleiders goed verloopt en de communicatie met de korpsen over het geheel genomen is verbeterd (bijvoorbeeld als een les niet door kan gaan, maar ook in de vorm van korpscontactdagen). Hoewel de teamleiders tevreden zijn over de communicatie met korpsen, vindt de Inspectie OOV dit op basis van de gesprekken met de docenten en studenten nog een aandachtspunt.

De geïnterviewde studenten vinden de perioden van werkend leren leerzaam. Zij stellen vast dat het onderwijs inhoudelijk niet altijd aansluit op de praktijk. Zij lijken dit als een gegeven te beschouwen, omdat er nu eenmaal verschillen bestaan tussen de korpsen en binnen de korpsen (tussen de eenheden). De teamleiders hebben er vertrouwen in

dat ook inhoudelijk de afstemming tussen de korps- en instituutskwartielen wordt verbeterd door invoering van het (halfjaarlijkse) competentieontwikkelplan en de korpscontactdagen.

Zoals eerder opgemerkt vindt de Inspectie OOV de invoering van het competentieontwikkelplan echter een zorgpunt. De voorwaarden voor de implementatie van het competentieontwikkelplan (zoals voldoende ruimte in het programma en voldoende draagvlak bij de studenten en in de korpsen) moeten aanwezig zijn, anders bestaat het risico dat het – net als eerder het leerwerkplan – in de praktijk niet wordt gebruikt. Het hoofd van de onderwijsgroep geeft aan dat er tijd en energie is gestopt in het informeren en voorlichten van korpsen over het doel, de reikwijdte en implementatie van het competentieontwikkelplan.

Verder zijn er per politiebureau verschillen in de mate waarin de studenten worden begeleid. Dit hangt mogelijk samen met het feit dat in het korps Utrecht (de grootste afnemer van onderwijs van de FAP-locatie Apeldoorn) eenderde van het executieve personeel bestaat uit studenten. Hierdoor is intensieve begeleiding niet altijd haalbaar. Gelegenheid om aan de leeropdrachten te werken, is er naar het oordeel van de geïnterviewde studenten wel voldoende.

De Inspectie OOV heeft op basis van de gesprekken met docenten en studenten de indruk dat het werkend leren bij de korpsen die onderwijs afnemen van de FAP-locatie Apeldoorn nog onvoldoende is ingebed. In de rapportage van het vorige jaarlijkse onderzoek verwees de Inspectie OOV naar de normenset 'werkend leren'. Het hoofd van de onderwijsgroep geeft aan dat de Politieacademie ten behoeve van de implementatie van de normenset 'werkend leren' een aparte projectorganisatie heeft ingericht.

De Inspectie OOV heeft er kennis van genomen dat de Raad van Hoofdcommissarissen de minister van BZK heeft verzocht de implementatie van de normenset 'werkend leren' te stoppen. Zij dringt er bij de korpsen echter op aan de activiteiten te ondernemen die ten minste garanderen dat:

- de leerwerkplaatsen in de korpsen de studenten in staat stellen tot het behalen van de competentiegerichte eindtermen;
- voor de begeleiding en beoordeling van de studenten alleen die medewerkers worden ingezet die beschikken over de competenties die nodig zijn om de studenten te kunnen begeleiden en beoordelen.

Verder zijn de wettelijk voorgeschreven onderwijsovereenkomsten met de korpsen nog altijd niet beschikbaar. De Inspectie OOV vindt het een vereiste dat de afspraken die de Politieacademie en de korpsen hierover met de ministeries van BZK en Justitie hebben gemaakt, met voorrang worden nagekomen. Het hoofd van de onderwijsgroep geeft aan dat de nieuwe onderwijsovereenkomsten inmiddels ter vaststelling aan het College van Bestuur zijn aangeboden en dat de Politieacademie beoogt deze gelijktijdig met de normenset 'werkend leren' beoogt uit te rollen.

Examinering

Geschiedenis:

Bestandsopname 2003: Tijdens de bestandsopname was er sprake van een achterstand in de verwerking van de examengegevens bij het Examenbureau, waardoor men binnen de locaties niet op de hoogte was van de actuele studieresultaten van de studenten en dus van de rendementgegevens van de opleidingen.

Jaarlijks Onderzoek 2006: Ook tijdens het jaarlijks onderzoek blijkt het niet mogelijk om per locatie inzicht te krijgen in het studieverloop van de studenten per intake en per niveau vanaf de start van het nieuwe politieonderwijs. Dit probleem wordt mede veroorzaakt door de studenten zélf, doordat zij hun resultaten opsparen en niet direct naar Bureau Examinering sturen. Deze gegevens kunnen dan niet verwerkt worden waardoor het geautomatiseerde verwerkingssysteem Micros niet up to date is.

Ten tijde van onderzoek stelde de Politieacademie een rapport op over studievoortgang en studieuitval. Over de examinering in brede zin heeft de Inspectie begin 2006 een afzonderlijk onderzoeksrapport gepubliceerd.

Jaarlijks Onderzoek 2007:

De geïnterviewde studenten en docenten geven aan dat het realiteitsgehalte van de proeven niet altijd hoog is. Verder plaatsen zij kanttekeningen bij de verschillen in kwaliteit van examinatoren.

De docenten vinden dat de proeven van bekwaamheid niet representatief zijn voor de hele kernopgave, waardoor niet voor 'het vak' wordt geleerd, maar voor het behalen van de proeve. Bovendien is het verloop van de proeve soms al bij de studenten bekend (via studenten die de proeve al hebben afgelegd, of trajectbegeleiders die bij de proeve aanwezig zijn geweest). Een risico dat de Inspectie OOV ook al benoemde in het rapport *Onderzoek naar de examinering van het initiële politieonderwijs niveau 2, 3 en 4* (februari 2006). Het CCM (Centrum voor Competentiemeting en Monitoring) werkt volgens het hoofd van de onderwijsgroep wel aan andere manieren van examinering, maar dit heeft nog niet tot wijzigingen geleid.

De Inspectie OOV vindt het een ernstige zaak dat er wat betreft de examinering – ondanks eerdere aanbevelingen – binnen de FAP vrijwel geen vooruitgang is geboekt. De Inspectie OOV dringt er op aan dat de aanbevelingen die zij eerder op het gebied van examinering deed, worden geïmplementeerd.

Bijdrage Regionale Opleidingscentra

Geschiedenis:

Bestandsopname 2003: De Inspectie stelde in 2003 vast dat er contacten waren met het ROC, maar dat er van feitelijke samenwerking nog nauwelijks sprake was.

Jaarlijks Onderzoek 2006: De samenwerking tussen FAP-locatie Apeldoorn en het ROC Nijmegen verloopt niet probleemloos. Tussen de FAP-locatie en het ROC is overleg om

meer studenten te laten deelnemen aan de gezamenlijke lessen, is er een plan van aanpak opgesteld en wordt eind juli 2006 met de vernieuwde aanpak gestart. De Inspectie vindt het wenselijk dat het management van de Onderwijsgroep de doelen en de meerwaarde van de samenwerking met het ROC nader concretiseert en hierover communiceert met de studenten.

Jaarlijks Onderzoek 2007:

Momenteel wordt er geen programma uitgevoerd in samenwerking met een ROC. Vanuit de onderwijslocatie was er gedurende een jaar een docent fulltime gedetacheerd bij het ROC voor de ontwikkeling en implementatie van het onderwijsprogramma. Het management geeft aan dat door interne problemen bij het ROC het programma niet kon worden uitgevoerd. Vanaf augustus 2007 zal er uitvoer worden gegeven aan een tijdelijk programma. Het management zoekt naar een structurele samenwerking met de reguliere onderwijsinstelling ROC Nijmegen.

Het is de bedoeling dat de samenwerking met het ROC vanaf 2008 structureel vorm krijgt. Over het aandeel van het reguliere onderwijs in de opleidingen tot assistent-politiemedewerker, politiemedewerker en allround politiemedewerker bestaat de afspraak tussen de Politieacademie en de ministers van BZK en van Justitie dat de Politieacademie vóór 1 juli 2007 een plan van aanpak voorlegt.

Kwaliteitsborging en verbetering

Geschiedenis:

Bestandsopname 2003: De Inspectie oordeelde positief over het kwaliteitszorgsysteem van (destijds) het LSOP, maar stelde daarbij vast dat er onvoldoende tijd was om centrale veranderingen te borgen.

Jaarlijks Onderzoek 2006: De FAP-locatie voert de evaluaties volgens de afspraken uit. Er werd opgemerkt dat er wordt 'overgeëvalueerd'. De locatie organiseert naast de FAP-brede evaluaties ook eigen evaluaties, waaraan men meer waarde hecht omdat deze specifiek op de locatie zijn toegesneden. Er is een actieve studentenraad en het project 'Gids in huis'.

Jaarlijks Onderzoek 2007:

De geïnterviewde studenten zijn van mening dat er te veel evaluaties worden afgenomen, terwijl de consequenties van de evaluaties in het algemeen onvoldoende zichtbaar worden. De studenten en docenten zijn wel te spreken over de docentenevaluaties. De docenten plaatsen hierbij de kanttekening dat soortgelijke evaluaties ook zouden moeten worden gehouden voor andere collega's, zoals de leerprocesbegeleiders. De Inspectie OOV stelt vast dat de Onderwijsgroep Noord-Oost een eigen weg heeft gevonden in het stelsel van evaluaties dat de Politieacademie

hanteert. Het is belangrijk dat initiatieven als de docentenevaluaties een plaats krijgen binnen het centrale kwaliteitsstelsel.

De Inspectie OOV is verder positief over de wijze waarop de wisselwerking tussen de studentenraad en het management van de onderwijsgroep Noord-Oost plaatsvindt. De geïnterviewde studenten die deel uitmaken van de studentenraad vinden dat er door het management naar hen wordt geluisterd en dat er iets met hun kritiek wordt gedaan. Zij hebben overleg met de teamleiders en met het hoofd Onderwijs. Ook de docenten merken op dat er veel met de inbreng vanuit de studentenraad wordt gedaan.

De locatie Apeldoorn beschikt over een activiteitenplan en een verbeterplan. Uitvoering hiervan vindt plaats in werkgroepen met docenten. De docenten zijn niet tevreden over de slagvaardigheid waarmee de uitvoering ter hand kan worden genomen. Zij stellen vast dat problemen die binnen de locatie spelen vaak goed worden opgelost, maar dat dit lastiger is als de oorzaak of de oplossing van het probleem ligt buiten de locatie (bijvoorbeeld bij Bureau Examinering, of faculteitsbreed).